Klenovské noviny

dvojmesačník obce Klenovec

XVIII. ročník | číslo 4 /september 2021 | klenovskenoviny@klenovec.sk | www.klenovec.sk

Momentka z tohtoročných Gemersko-malohontských folklórnych slávností. **Foto: Ján Čajko**

Všetko, čo má začiatok, má aj koniec

15. augusta 2021 sme s trochou nostalgie, ale s dobrým pocitom ukončili 42. ročník Gemersko-malohontských folklórnych slávností Klenovská rontouka. V netradičnom augustovom termíne bola naša obec tri dni centrom tradičnej ľudovej kultúry. Spevom, hudbou, tancom i remeslami sme tešili tých, ktorým nie je kultúrne dedičstvo našich predkov cudzie.

Ďakujem všetkým, ktorí pri príprave Klenovskej rontouky s obcou spolupracovali, osobitne Gemersko-malohontskému osvetovému stredisku Rimavská Sobota, programovej rade pod vedením Stanislavy Zvarovej, pracovníkom obecného úradu, sponzorom, mediálnym partnerom, technickým pracovníkom, remeselníkom a všetkým účinkujúcim, osobitne domácemu, jubilujúcemu folklórnemu súboru Vepor, ktorý sa v piatok predstavil s krásnym programom Od kolísky po svadbu. Festival sme ukončili s nádejou, že o rok sa nám podarí otvoriť jeho 43 ročník.

Zlata Kaštanová
starostka obce

2.septembra sme začali nový školský rok 2021/2022

Vážení učitelia a žiaci Základnej školy V. Mináča s materskou školou v Klenovci, Špeciálnej základnej školy v Klenovci, Súkromnej základnej umeleckej školy v Klenovci a Strednej odbornej školy v Hnúšti ! Po dvojmesačných krásnych letných prázdninách je tu september a Vy opäť prekračujete brány Vašich škôl. Verím, že ste všetci plní predsavzatí a očakávaní, že tento školský rok bude pre všetkých úspešný a prajete si, aby bol bez improvizovaného a dištančného vzdelávania.

Želám Vám, všetkým pedagogickým i nepedagogickým pracovníkom, ktorí sa podieľate na výchovno-vzdelávacej práci a celkovom imidži Vašich škôl vnútornú silu, tvorivé nápady, aby sa Vám v školskom roku 2021/2022 darilo dosiahnuť svoje ciele v pracovnom, ale i v osobnom živote, aby ste mali vnímavých žiakov a pohodu v pracovných kolektívoch, aby ste sa po celý školský rok tešili z úspechov a pokrokov, ktoré sa Vám podarí dosiahnuť.

Nový školský rok všetci začíname s nádejou, že bude lepší a úspešnejší ako ten predchádzajúci. Teším sa na spoluprácu s Vami.

Zlata Kaštanová
starostka obce

Pripomenuli sme si 77. výročie Slovenského národného povstania

V nedeľu 29. augusta po službách Božích v evanjelickom kostole sme si uctili obete, ktoré na oltár našej slobody priniesli účastníci boja proti fašizmu. Bolo to prvýkrát, čo sme stáli na pietnom mieste v Klenovci bez priamych účastníkov protifašistického odboja z našej obce, lebo už všetci odišli do nenávratna (posledný Pavel Antal v decembri 2020).

Tí, čo sa pravidelne každý rok na pamätnom mieste na našom námestí stretávame, svojou účasťou potvrdzujeme, že na nich nezabúdame. Aj napriek rôznym názorom na SNP je tento dátum pre nás príležitosťou prejaviť hlbokú úctu a vďaku všetkým, ktorí obetovali svoje životy a prežívali nemalé utrpenie. So zbraňou v ruke, odriekajúc si pohodlie, v zime, v strachu a o hlade bojovali za slobodu.

V kronike obce Klenovec sa píše, citujem: „ 28. augusta 1944 v ranných hodinách podľa daného rozkazu vedúcich povstania zhromaždilo sa zbraneschopné mužstvo pred bytom Zuzany Repášovej, učiteľky, ktorá zásobovala a skrývala Dr. Daxnera a kpt. Bukvu v dome Michala Tomu pred cintorínom. 400 pušiek rezervovaných pre Klenovčanov sa rozdalo dopoludnia, takže odpoludnia prihlásení dobrovoľníci nemali sa čím vyzbrojiť. Na našom námestí sa o 16-tej hodine prečítal prvý rozkaz, naši ľudia boli nadšení, bez akýchkoľvek známok neochoty.“

Ďakujem všetkým, ktorí sa zúčastnili tohto pietneho aktu, lebo len vďaka nim mal úroveň a zmysel. Poďakovanie patrí farárovi a členom ECAV v Klenovci, predsedníčke a členom ZO SZPB v Klenovci, poslancom obecného zastupiteľstva a zamestnancom Obecného úradu v Klenovci, ktorí sa na pietnom akte zúčastnili.

Zlata Kaštanová
starostka obce

Snímka z pietneho aktu pri príležitosti 77.výročia SNP.
Foto: Michal Píš

77. výročie SNP sme si pripomenuli už pri zrekonštruovanom pamätníku na našom námestí

Sú také dni v roku, kedy sa viacerí stretávame pri pamätníkoch postavených obetiam vojen. Je to hlavne výročie Slovenského národného povstania, oslobodenie našej obce a koniec vojny.

Naše dva pamätníky pripomínajúce tieto udalosti nám už veľa rokov signalizujú, že potrebujú opravu. Pohľad na odpadnuté časti súsošia, zažratú špinu v nich, vybledntué písmo na žulových tabuliach či zahrdzavenú kovovú ohrádku nebol najlepšou vizitkou pre obec. Po týždňoch reštaurátorských a rekonštrukčných prác sa zlý stav jedného z pamätníkov stal minulosťou.

Tieto pamätníky venované obetiam 1. a 2.svetovej vojny boli postavené pred desiatkami rokov, keď mali naši starí rodičia hrôzy vojny ešte v čerstvej pamäti. Roky, poveternostné podmienky a vandali pamätníky nešetrili, preto je našou povinnosťou ich udržiavať a aj investovať financie do ich opráv. Súsošie z jedného pamätníka sa demontovalo a odišlo do ateliéru sochára, kde sa odstránili predchádzajúce nevhodné nátery, potom sa spevnil kameň, zaplomboval sa a najviac poškodené časti boli úplne nanovo remodelované. Zachované a remodelované časti súsošia zjednotil nový hydrofobizovaný kompozitný povrch štruktúrou a farbou imitujúci pôvodný pieskovec, ako ho odhalila odborná sondáž. Špeciálnou farbou sa obnovilo a opravilo písmo na žulových tabuliach, kovové zábradlie okolo sa doplnilo o chýbajúce časti, očistilo a natrelo, obnovil sa polorozpadnutý betónový soklík.

Súsošie jedného z pamätníkov na našom námestí bolo nanovo zrekonštruované. Foto: Michal Píš

Ďakujem tímu odborníkov pod vedením akademického sochára Jána Filu a verím, že odviedli kvalitnú prácu, vďaka ktorej sa podarí zachovať pamätník aj pre ďalšie generácie. O jeho láske a zodpovednosti k tejto práci svedčí aj jeho sľub, ktorý mi dal, že každý rok sa zastaví skontrolovať, v akom stave socha je. Ďakujem !

Realizované s finančnou podporou Úradu vlády Slovenskej republiky.

Zlata Kaštanová
starostka obce

Obnovený dvojhrob maďarských vojakov ma cintoríne v Skorušine.
Foto: Tivadar Bréda

Keď sa spoja sily, výsledok sa dostaví

V spolupráci s Vlastivedným združením Memoriae Patrum, s finančnou podporou maďarskej vlády a zanietením Tivadara Brédu sa podarila začiatkom septembra obnova dvojhrobu na cintoríne v Skorušine, kde sú pochovaní 12 maďarskí vojaci z Hlenoscsépány. Títo vojaci tu v decembri 1944 boli popravení. Príprava obnovy bola dosť dlhá, no samotná realizácia prebehla pomerne rýchlo. Prostriedky na obnovu nešli z rozpočtu našej obce, ale poskytla ich maďarská vláda.

Som rada, že v rámci rekonštrukcie pamätníkov, pomníkov a vojnových hrobov v našej obci sa podarila ďalšia oprava. Tento dvojhrob bol už v dosť narušenom stave spôsobenom prirodzeným poškodením povrchu poveternostnými podmienkami, rokmi i zanedbanou údržbou. Aj táto obnova je dôkazom toho, že ani dnes nezabúdame na obete vojny.

Realizované s finančnou podporou maďarskej vlády.

Zlata Kaštanová
starostka obce

Podarilo sa nám zachrániť takmer zabudnutý most na Ráztočnom

Hoci máme v našej obci krásnu prírodu, zaujímavostí je v nej pomenej. O to viac ma teší, že sa nám podarilo zachrániť jednu z nich, takmer zabudnutý Klenovský kamenný most, ktorý môže potešiť obdivovateľov starých kamenných drobných stavieb.

Zabudnutý kamenný most na Ráztočnom sa nám podarilo zachrániť pred zrútením. Foto: Martin Štefánik

Na most, ktorý ostal pred rokmi, po vybudovaní novej cesty, takmer zabudnutý, ma upozornil na jar tohto roku jeden obdivovateľ takýchto stavieb. Most nie je kultúrnou pamiatkou našej obce a nie je o ňom zmienka v našich archívnych materiáloch. Napriek tomu je významnou stavbou, ktorú nám tu zanechali naši predkovia. Bol zarastený náletovými drevinami a v koryte vodného toku pod mostom sa nachádzal rôzny odpad. Tieto práce zabezpečil s pomocou dvoch aktivačných pracovníkov Martin Štefánik. Samotný most bol v narušenom stave a z klenby vypadané kamene naznačovali, že ak neurobíme práce na jeho zachranu, hrozí jeho zrútenie. Tieto práce zabezpečil Ivan Stieranka so svojimi pomocníkmi.

Toto miesto sa vďaka týmto ľuďom už môže prezentovať ako zaujímavosť pre turistov, ktorú môžu navštíviť. Je síce menší ako kamenný most v susednom meste Hnúšťa-Maša, ale to na jeho atraktivite neuberá. V pláne máme zatraktívniť aj jeho okolie, aby sa náš kamenný most stal zastávkou a miestom oddychu pre okoloidúcich v príjemnom šume trávy, tieni stromov, žblnkotu potoka a spevu vtákov. Ďakujem, Ivan Stieranka a Martin Štefánik, teším sa z Vašej práce a verím, že most je vďaka Vám na pár rokov zachránený.

Zlata Kaštanová
starostka obce

Aký bude nový školský rok 2021/2022 ?

Tak túto otázku si dávajú možno mnohí z nás, a to nielen zamestnanci škôl, ale i žiaci či rodičia. Predchádzajúce dva školské roky boli iné, poznačené koronou. Už by sme asi nechceli takto fungovať aj ďalší školský rok. Žiaľ, neviem, či to vieme ovplyvniť....

Počas minulého školského roku sme mali prerušené vyučovanie trikrát. Na prelome októbra a novembra 2020 prišla druhá vlna pandémie, no v tom čase vyučovanie skomplikovala aj rekonštrukcia budovy školy na Ulici Klenovčok. Rekonštrukciou kotolne bola od vykurovania odstavená hlavná budova školy na Partizánskej ulici, a keďže z dôvodu lockdownu väčšina ľudí pracovala z domu, administratívna kontrola podaného projektu rekonštrukcie hlavnej budovy školy nemala konca. V škole sa nevykurovalo, preto sme museli riešiť náhradné priestory. Tie sme našli v Komunitnom centre v Klenovci, kde sa určitý čas vyučovali dve triedy a tri triedy sa začali vyučovať v priestoroch starej fary. V decembri prebehla kolaudácia budovy na Ulici Klenovčok a tak po zimných prázdninách sa dve triedy mohli vrátiť do svojich nových priestorov. Bolo to nakoniec až 8.februára, keďže január sme boli opäť všetci „zatvorení" pre lockdown. Na starej fare sme nakoniec ostali až do konca školského roku. Aj touto cestou sa chcem veľmi pekne poďakovať dievčatám z KC v Klenovci za poskytnutie priestorov a za výbornú spoluprácu. A ďakujem veľmi pekne aj zborovému farárovi Romanovi Roskošovi a celému cirkevnému zboru ECAV za to, že nám poskytli priestory starej fary, že sme ich mohli takú dlhú dobu užívať.

Na začiatku letných prázdnin sme začali s rekonštrukciou hlavnej budovy školy na Partizánskej ulici. A tak sa 2.septembra začal nový školský rok 2021/2022 aj v našej škole. Školský dvor je momentálne teraz veľké stavenisko, ale všetci sa snažíme dodržiavať všetky bezpečnostné pokyny a dávať najmä na žiakov pozor. Aj v prvý deň ihneď po rannom filtri išli žiaci do svojich tried, kde sa zvítali so svojimi učiteľkami a porozprávali sa, ako strávili letné prázdniny a rozdali si nové učebnice. Tento rok ich je 40. Tajne sme dúfali, že od septembra už začneme v hlavnej zrekonštruovanej budove školy. Cez leto sa však všetky práce nestihli, a tak sa stalo to, čo sme nechceli, opäť sa tri triedy začali vyučovať v priestoroch starej fary. Sme vďační, že máme k dispozícii tieto priestory, a zasa veríme, že to nebude na veľmi dlho, a že aj ostatní žiaci sa čoskoro vrátia do svojich staronových tried.

Napriek mnohým problémom sa snažíme zabezpečiť čo najkvalitnejšie vyučovanie. Problematické je vyučovanie telesnej a športovej výchovy, ktorá sa momentálne vyučuje vonku, nakoľko nemáme k dispozícii telocvičňu. Mierne sme museli upraviť rozvrh, predovšetkým dĺžku prestávok, aby sme sa mohli stravovať v školskej jedálni pri základnej škole tak, aby sa žiaci oboch škôl nemiešali. V školskom klube detí máme tento školský rok jedno oddelenie s 10 žiakmi od 1. po 5.ročník. Od októbra opäť začne mimoškolská záujmová činnosť. Prvé slnečné školské dni sme využili na návštevu dopravného ihriska, ako aj vychádzku do prírody zameranú na environmentálnu výchovu. Budeme rady, keď toto krásne slnečné počasie vydrží a čo najviac dní budeme môcť tráviť vonku na čerstvom vzduchu. Nevieme, aký školský rok nás čaká, no všetci si želáme, aby to bol rok plný veselých zážitkov v školských laviciach a hlavne, aby bol zdravý pre všetkých. **Špeciálna základná škola Klenovec**

.... ale aj vychádzku do prírody zameranú na enviromentálnu výchovu.

V rámci mimoškolskej záujmovej činnosti v našej „špecke" absolvovali žiaci návštevu dopravného ihriska v Hnúšti, ...

Plameň mieru v Klenovci

Našu obec navštívila Mierová pochodeň, ktorá už vyše tridsať rokov križuje svet ako symbol jednej z najvýznamnejších iniciatív na šírenie posolstva svetového mieru a harmónie medzi národmi a kultúrami. Hovoríme o Mierovom behu, tradícii založenej atlétom, filozofom a umelcom šrím Činmojom (1931-2007), do ktorého sa od počiatku v roku 1987 zapojili už milióny ľudí z vyše 140 krajín sveta. Organizátori jeho tohoročnej edície sa museli vyrovnať s obmedzeniami spôsobenými prebiehajúcou pandémiou, a tak trať v Európe rozdelili na jednotlivé lokálne vetvy. Tá slovenská viedla z Aboviec do Myjavy a účastníci na nej počas 5 dní prekonali vyše 360 kilometrov.

Počas druhej etapy dňa 28.júla sa bežci cestou z Tisovca do Detvy zastavili aj na našom námestí, kde ich privítala starostka obce Zlata Kaštanová a niekoľko desiatok obyvateľov zo všetkých vekových skupín. Atléti vystúpili s krátkym interaktívnym programom, v ktorom predstavili význam Mierového behu prostredníctvom hovoreného slova, piesne i drobných dramatických foriem so zapojením miestnych detí. Všetci prítomní mohli na chvíľu podržať planúcu pochodeň a tak sa symbolicky zapojiť do mierovej štafety. Pochvala patrí našim bedmintonistom a mladým folkloristom, ktorí sa ani v júlovej poludňajšej páľave neuspokojili so symbolickou účasťou a vybrali sa s atlétmi aspoň na krátky úsek ich dlhej cesty, zakiaľ čo my ostatní sme sa s nimi rozlúčili so želaním, aby sa im darilo úspešne dosahovať cieľ na bežeckej trati i pri úsilí o šírenie mierového posolstva.

Michal Píš

Tohtoročná edícia Mierového behu na sklonku júla zavítala aj do našej obce. Krátky symbolický úsek si odbehlo aj niekoľko mladých Klenovčanov.

V rámci permanentného skrášľovania obce boli zrekonštruované odvodňovacie žľaby vedľa chodníka pozdĺž hlavnej ulice. Foto: archív obce

Zrekonštruovali sme odvodňovacie žľaby vedľa chodníka

Verím, že aj tento rok sa nám opäť podarí rôznymi prácami našu obec o niečo skrášliť a vylepšiť, aby boli naši občania spokojní. Dokončili sme poslednú etapu rekonštrukcie žľabu vedľa chodníka pri hlavnej ceste, ktorý slúži na odvodnenie chodníka. Touto rekonštrukciou sa stal žľab funkčným, esteticky zlepšil priestor vedľa hlavnej cesty a pomocou roštov sa vyriešili vstupy z hlavnej cesty k priľahlým rodinným domom. Postupne doplníme rošty aj na vstupy k domom, kde ešte chýbajú, lebo v prvej etape rekonštrukcie odvodňovacieho žľabu neboli takéto rošty k dispozícii. Teraz sme ich dali vyrobiť na mieru. Chceme tak vytvoriť komfortný, bezproblémový vstup všetkých občanov bývajúcich v priľahlých domoch.

Žľaby boli poškodené, zarastené, nedali sa dobre čistiť a udržiavať, z veľkej časti boli nefunkčné a v niektorých miestach boli dokonca nebezpečné pre chodcov. Je však potrebné, aby obyvatelia týchto domov mali zvedenú dažďovú vodu do kanalizácie alebo na vlastný pozemok, nie na chodník, aby sme tak pri intenzívnych dažďoch predišli zaplavovaniu tejto časti obce a okolia základnej školy. Ak si túto povinnosť splní každý vlastník nehnuteľnosti, tak spoločne dokážeme vytvoriť podmienky na bezpečný a pohodlný presun chodcov na námestie a našich detí do základnej školy.

Zlata Kaštanová
starostka obce

Neučme sa pre školu, ale pre život

Mesiac za mesiacom sa strieda, prišiel opäť september, skončil sa čas prázdnin. Otvorili sa brány škôl. Aj tej našej, klenovskej Základnej školy s materskou školou Vladimíra Mináča. Žiaci zasadli do školských lavíc oddýchnutí, plní elánu a pekných zážitkov z prázdnin. Čaká ich svet spoznávania prvých písmen, tajomstiev čítania, počítania, objavovania prírody, pochopenia zázrakov techniky, ale i poznania miesta človeka v ľudskej spoločnosti. Škola nie je len vzdelávacia inštitúcia, učebné osnovy, plány, ale aj živý organizmus, v ktorom fungujú dobré medziľudské vzťahy, vzájomný rešpekt ku svojim právam, aj uvedomenie si svojich povinností.

Najnáročnejší krok urobili naši prváčikovia, je ich 15. Nastúpili na vlak nového poznania. Čaká ich neľahká úloha, spoznávať písmenká – naučiť sa písať, čítať počítať. Najdôležitejšou pre nich bude pani učiteľka, prvá. Láskavá, ich druhá mama, ktorá pohladí, povzbudí, povedie ich rúčky pri prvých písmenách. Aj pred deviatakmi je náročný krok. Vybrať si to svoje povolanie, na ktoré sa budú pripravovať počas štúdia na strednej škole. Je na vás, milí deviataci, ako sa rozhodnete, koľko zodpovednosti máte voči sebe, vašim rodičom, škole, koľko síl venujete príprave na testovanie i prijímacie skúšky. My, učitelia, vám budeme pomáhať, viesť a usmerňovať vás, aj v tomto dôležitom kroku. No a ostatní žiaci majú tiež peknú úlohu, postúpiť na schodoch vzdelania o stupienok vyššie.

Pred nami učiteľmi je úloha pripraviť zaujímavý školský rok, naplniť ho vzdelávaním, výchovou, zaujímavými projektami, súťažami, hrami. Tak nech je škola hrou. Nech sa môžeme tešiť spolu so žiakmi zo spoločenských, kultúrnych i športových podujatí, aby sme pre žiakov nemuseli zatvoriť kultúrny dom či telocvičňu. Žiakom úprimne želám, aby v našej škole vždy našli človeka, ktorý ich pochopí, pomôže im, vysvetlí, podá pomocnú ruku. Ak má byť škola úspešnou, musí fungovať ako výchovnovzdelávacia inštitúcia, ktorá má svoju dušu, otvorené srdce, hladiace ruky, ako v dobrej rodine.

Naša školská rodina má tento školský rok 192 žiakov v 11 triedach v základnej škole, na prvom stupni 92 žiakov a na druhom stupni rovná stovka. V materskej škole je 56 detí v troch triedach. V školskom klube sú tri oddelenia pre žiakov 1. až 5. ročníka ZŠ. Osem žiakov plní povinnú školskú dochádzku mimo územia Slovenskej republiky, osem žiakov so špeciálnymi výchovnovzdelávacími potrebami sa vzdeláva podľa individuálnych programov. Zmeny nastali aj v dotácii na stravu, už ju nedostávajú „zadarmo“ všetci žiaci, ale len žiaci z rodín v hmotnej núdzi, s príjmom pod hranicou životného minima, a tí, ktorých rodičia nepoberajú zvýšený daňový bonus. Opäť sa rozbiehajú záujmové krúžky, kde žiaci budú môcť rozvíjať svoj talent, získavať nové zručnosti. Prvýkrát klesol počet žiakov pod 200. Je to spôsobené populačnou situáciou, ale aj odchodom našich klenovských detí do okolitých škôl.

O žiakov a celý chod školy sa bude v tomto školskom roku starať v základnej škole 22 pedagogických a 10 nepedagogických zamestnancov, v materskej škole 8 pedagogických, 1 odborný a 4 nepedagogickí zamestnanci.

Súčasťou našej školskej rodiny ste aj vy, rodičia, ktorí ste zverili vzdelávanie svojich detí do našich rúk. Tešíme sa na podnetnú spoluprácu s vami, verím, že vašu dôveru nesklameme. Škola by nemohla existovať bez spolupráce so zriaďovateľom, organizáciami v obci. Nech sa spoločné dielo darí a vyrastá nám mladá generácia, ktorá bude žiť zodpovedne.

Prajem nám všetkým pohodový a „zdravý“ školský rok, nech nás nestraší COVID, aby sme svoje plány, predsavzatia a ciele mohli nerušene realizovať spolu v školských laviciach. Nech nemusíme učiť z domu, cez internet a vidieť sa len cez kamery. Vám, milí žiaci, želám málo vymeškaných hodín a len tie najlepšie známky, za ktorými budú bohaté vedomosti. Pracujme všetci tak, aby sme o 10 mesiacov mali byť na čo hrdí.

Ľubomíra Vančíková
riaditeľka ZŠ s MŠ
V.Mináča Klenovec

42. ročník Gemersko - malohontských folklórnych slávností - Klenovská rontouka

Čas rýchlo letí, a aj 42.ročník Gemersko – malohontských folklórnych slávností Klenovská rontouka, je už spomienkou. Z dôvodu pandémie sme v tomto roku naše folklórne slávnosti realizovali v dňoch 13.–15.augusta 2021.

Už od júna sme realizovali pozývačky po regióne. Organizátori podujatia : obec Klenovec, Gemersko–malohontské osvetové stredisko v Rimavskej Sobote v zriaďovateľskej pôsobnosti Banskobystrického samosprávneho kraja a občianske združenie RODON Klenovec, tak po ročnej prestávke pripravili program prezentujúci tradičné ľudové remeslá, tvorivé remeselné dielne, spevácke a tanečné dielne. Pripravili 11 scénických programov, a to:

Piatok začal Voľnou scénou v réžii Lucii Zvarovej, v programe Od kolísky po svadbu sa predstavil 50-ročný jubilant FS Vepor z Klenovca v réžii Stanislavy Zvarovej. V ďalšom programe Naši kamaráti účinkovali seniori FS Partizán z Banskej Bystrice pod vedením Janky Oboňovej a 45-ročný jubilant FS Podpoľanec z Detvy s programom Rod môj, ty ľúb si svojho Detvana v réžii Romana Malatinca.

Sobotňajšie scénické programy začali 30. ročníkom prehliadky Klenovská heligónka, v ktorej sa predstavilo 39 heligonkárov. Réžia programu bola pod taktovkou Vladimíra Petrinca a Drahomíra Daloša. Prehliadku zorganizoval Jaroslav Zvara.

Súčasťou slávností je už tradične súťaž ľudových hudieb pod názvom Drótova nôta. V tomto roku súťažilo päť ľudových hudieb: ĽH FS Považan z Považskej Bystrice, ĽH FS Hriňovčan z Hriňovej ĽH Parta zo Strečna, ĽH FS Vepor z Klenovca a ĽH FS Háj a FS Haviar réžii Vladimíra Petrinca v spolupráci s Luciou Zvarovou.

V programe Vtipom, žartom ... sa predstavili FS Hriňovčan, FSk Rozmarín z Pliešoviec, ĽH Parta zo Strečna, THZ Carpona z Krupiny, Kmotry z Detvy a Daniel Výrostek z Divadla JGT Zvolen v réžii Jaroslava Uhrína.

Nechýbal ani regionálny program, ktorý pripravili Stanislava Zvarová a Jaroslav Piliarik pod názvom Na priedomí. Účinkovali folklórne kolektívy a sólisti: Lykovec z Revúcej, Vepor z Klenovca, spevácke skupiny Skaliny a Húžva z Hnúšte, fujaristi Milan Katreniak z Tisovca, Dušan Ceber z Vyšnej Pokoradze, Klenovskí heligonkári, Juraj a Stelka Krahulcovci z Kokavy nad Rimavicou. V hlavnom večernom programe vystúpil FS Považan z Považskej Bystrice v programe Amerikáni.

Záverečný program slávností sa konal v nedeľu, v kostole ECAV v Klenovci, po Službách Božích, a to pod názvom Radujte sa, ó kresťané, v réžii Stanislavy Zvarovej. Účinkovali: FSk Hrochoťan z Hrochote, FSk Šajava z Kráľa, Lucia Zvarová, Jaroslava Vaculčiaková a Juraj Genčanský.

Počas troch dní sa predstavilo v programoch 36 kolektívov, 780 účinkujúcich. Pre účastníkov boli pripravené sprievodné mimoscénické aktivity, a to: tradičné dvory – Klenovský, Francúzsky, Rybársky, Kováčsky, Dvor remesiel. Pre návštevníkov sme ponúkli výstavy, a to: v kultúrnom dome Výšivky Anny Agócsovej z Hajnáčky a výrobky z kože Jána Maciaka z Tisovca, kurátorkou výstavy bola Anetta Cvachová.

V Múzeu Súkenníctva a gubárstva sme prezentovali súkenníctvo a gubárstvo v Klenovci s ukážkami miestneho gubára Jána Fottu, kožúšky Lukáša Jurču z Hriňovej, pastierske palice a ozembuchy Pavla Ferdinandyho z Revúcej a Bačovský riad Milana Stieranku z Klenovca. V tradičnej Klenovskej izbe sme okrem stálej expozície prezentovali DVD záznamy z predchádzajúcich komorných programov Roztratené zrnká, terénneho výskumu v regióne, v exteriéri doplnené fotografiami z desiatich ročníkov výskumu.

Realizoval sa Jarmok remesiel, na ktorom sa prezentovalo v piatok 42 remeselníkov a v sobotu 63 remeselníkov. Vo dvore remesiel, s detským kútikom, na tvorivých dielňach pracovalo 12 lektorov, ktorý pripravili Stanislava Zvarová a Kristína Lendvorská. Študentky etnológie UKM v Nitre Aneta Vetráková z Tisovca pripravila školu spevu a Martina Vargová z Rimavskej Soboty Školu tanca.

Na programoch spolupracovalo 12 autorov a 6 asistenti. Jednotlivé programy sprevádzali moderátori Juraj Genčanský, Marianna Resutíková, Michal Stejskal, Daniel Výrostek a Drahomír Daloš.

Programová rada pod vedením Stanislavy Zvarovej pracovala v zložení: Jaroslav Zvara, Roman Malatinec, Jaroslav Piliarik, Vladimír Petrinec, Gabriela Szabová, Jaroslav Uhrin, Aneta Vetráková, Lucia Zvarová, Martina Vargová, Viktor Brádňanský.

Veľká vďaka patrí všetkým, ktorí sa pričinili o realizáciu 42. ročníka Gemersko – malohontských folklórnych slávností, a to zamestnancom Gemersko – malohontského osvetového strediska v Rimavskej Sobote, Obci Klenovec, dobrovoľníkom o. z. RODON Klenovec, FS Vepor z Klenovca, mladým dobrovoľníkom z obce, ale aj mimo regiónu, Slovenskému Červenému krížu, kuchárom, upratovačkám, ...

Ďakujeme všetkým účinkujúcim, autorom a asistentom, ale aj návštevníkom podujatia za ich priazeň, za ich účasť. Vďaka patrí aj mediálnym partnerom RTVS Rádio Regina Stred, www.rimava.sk, tvrimava.sk, www.Vobraze.sk, www.echoviny.sk Podujatie z verejných zdrojov podporil Fond na podporu umenia, Banskobystrický samosprávny kraj, a z 2% dane o. z. RODON Klenovec.

Jaroslav Zvara
riaditeľ MKS Klenovec

Časť opravenej strechy hotela Vepor. **Foto: Mário Trnavský**

Pokračujeme v sérii opráv striech na obecných budovách

Po rekonštrukcii a opravách striech na 12-tich obecných budovách, dozrel čas aj na rekonštrukciu trinástej strechy na budove Hotela Vepor, ktorá je vo vlastníctve obce a je súčasťou kultúrneho domu. Oprava každej strechy na obecnej budove znamenala významný zásah nielen do stavby, ale aj do stavu financií v obecnom rozpočte. Táto bola naviac zaujímavá poradovým číslom 13, ale aj náročnou výškou a nebezpečným šikmým sklonom.

Vplyvom rokov a poveternostných podmienok bola značne opotrebovaná, miestami zatekala a naliehavo potrebovala opravu, aby sa predišlo škodám na objekte.

Pri obhliadke pred začiatkom prác sa zistilo, že komín na budove je v havarijnom stave, čo sa muselo riešiť okamžitou opravou z dôvodu hroziaceho nebezpečenstva padajúcich častí komína na chodcov. Náklady na opravu špeciálnym náterom plechovej strešnej krytiny obec hradila z vlastných zdrojov. 3.septembra sme prebrali hotové dielo a veríme, že vďaka rekonštrukcii je aj táto strecha na niekoľko rokov zachránená.

Zlata Kaštanová
starostka obce

OSTRÁ (1012 m)

Zalesnený vrch medzi Klenovcom, Hnúšťou Hačavou, Rimavskou Pílou a Tisovcom. Na Ostrú sa dostaneme cez Klenovčok, Lašťok alebo Pavlinku. Z Hnúšte po žltej turistickej značke cez Ohrablo (888 m), Ostrú (čiastočný výhľad) až po sedlo Babiná. Odtiaľ sa dá ísť po zelenej na Rimavskú Pílu a po modrej do Tisovca. Na historickej fotografii vidno, kde bola orná pôda a pastvy. Hore sa dá vystúpiť za 1,5 hodiny. Keď pozeráme na Ostrú z Klenovca (356 m), tak z ľavej strany od Klena (811 m) vidíme Halubenec, Pavlinku, Perašovú, Lašťok, Skaliny (nad ihriskom).

Ostrá je dosť strmý zalesnený a hodne skalnatý vrch. Niekto vníma hodne dreva, niekto spomína na poľovačku alebo na zber hríbov, malín, čučoriedok, černíc. Július Molitoris (1927) spomína, že evanjelická mládež chodievala pravidelne na Ostrú, aj Sinec (okolo roku 1942) a mávali tam duchovné rozhovory. Mládež prichádzala aj z Hnúšte, Rimavskej Bane a z Kokavy. Z Ostrej je tiež vybudovaný skupinový vodovod (1956) pre veľkú časť Klenovca.

Z histórie o vzniku Klenovca vieme, že okolo 14.storočia pod Ostrou v úzkej doline medzi Lašťokom a Hôrou niekoľko baníckych rodín založilo osadu a volala sa Klenovčok. Narodil som sa v Klenovčoku a pamätám si, ako náš dom (č. 23), mal kus záhrady a dvora, ktoré sa zvažovali až do potoka. Nebol tam múr, ani plot, cez potok chodili vozy. V lete sme sa tam kúpali, v zime korčuľovali. Na potoku sa pralo priamo na skalách alebo na stolčekoch. Opisujem to preto, lebo si „viem" predstaviť, ako mohla táto úzka dolinka vypadať. Hĺbka potoka bola daná skalným podložím, ktoré je dodnes nezmenené. Na niektorých miestach skaly vystupovali hneď dosť strmo ku Hôre alebo ku Lašťoku. Je to tak aj na mieste, kde sme sa kúpali. Dva detské zadky dokázali zahatať potok medzi skalami. Stačilo chvíľu sedieť, zastavená voda sa zbierala za chrbátom a potom nás tlačila dolu. Takže, aby mohli v dávnej minulosti postaviť v Klenovčoku cestu a domy, museli to robiť medzi tými skalami. Presekať, urobiť násyp, pozdejšie postaviť múry. V kronike Klenovca je zápis, že v roku 1930 vykonali úpravu potôčika v Klenovčoku, pretože po výrube lesov na Ostrej potôčik tým prudkejšie ide.

V roku 1946 bola vykonaná úprava cesty, pretože „stará cesta" bola na vozoch ťažko schodná, lebo miestami šla po „samorostlej" spodnej skale. Súčasná cesta do Pavlinky bola budovaná tiež tak, že časť potoka nad Klenovčokom vyvýšili skalami a potok zostal zúžený. Vozy chodili potokom aj pred tým a bolo to poriadne natriasanie. V zime bol potok zamrznutý a sane nás doviezli až na námestie. Bolo úplne super, keď gazdovia vyvážali v zime hnoj na polia na saniach. Potom sme sa viezli na saniach aj hore ulicou. Kone alebo voly to zvládli a pohonič nám niekedy aj zastavil, aby sme sa priviazali za sane. Stará cesta do Pavlinky viedla cez Perašovú. Pamätáme si tiež, ako sa upravovala cesta vedľa druhého potoka smerom na Ostrú, kde sú dnes postavené krásne nové domy. Cesta viedla cez také skaliská, že sa voz mohol aj prevrátiť. Obísť sa ten úsek nedal, pretože tam boli skaly ešte väčšie a celkom dole tiekol potok. Nám deťom sa tam veľmi dobre hralo, pretože kamene boli zaoblené. Boli sme aj pri tom, keď chlapi z Klenovčoka nástrojmi vyhĺbili diery, všetkých nás poslali preč a niekoľko výbuchov „zrovnalo" aj tento úsek. Na historickej fotografii Klenovčoka vidno, že domy za potôčkom a cestou oddeľuje ešte vyvýšený chodník a domy sú ešte vyššie a za domom hneď strmý breh Hôry. Niektoré domy sú už zbúrané. Také bývanie v brehu, kde nieto žiadny dvor, žiadna rovná plocha (len podlahy v dome), nelákalo každého. Čo sa tým ľuďom, ktorí si tu niekedy dávno postavili možno kolibu pri potoku a neskoršie cestu tak zapáčilo? Dnes vieme, že najkratšia cesta pešo na Ostrú je cez Klenovčok.

Historická fotografia Klenovčoka dokumentuje, že domy za potôčkom a cestou oddeľuje vyvýšený chodník.

Snímka potôčka nie je historická, ale zo súčasnosti. Kedysi sa v ňom dalo aj kúpať.....

Pripájam fotografiu potoka. Nie je historická, je zo súčasnosti a neviem si predstaviť, žeby sa tam teraz niekto kúpal alebo že by tam ženy prali biele prádlo. V potoku povyše domov boli aj raky. Pamätám si, možno som mal 6 rokov, mama perie v potoku, ja s bratom Paľom sa hráme trochu poniže, aby sme jej nezamútili vodu. Robíme hať zo skál a piesku. Sme bosí a iba v trenkách. Je pred večerom. Mladé pekné dievča od susedov ide po ceste domov a ženie pred sebou kravy a ovce . Ráno keď šla na pastvu, sme s bratom vbehli medzi ovce, aby sme ju pokúšali. Ovce sa rozpŕchli! Niektoré bežali aj smerom naspäť do chlieva. A ten bľakot! Teraz idúc z pastvy Hanka spomalila a volá na našu mamu: - „Zuzanka, ráno som ti týchto tvojich synov vyšibala trošku prútikom, lebo mi rozohnali ovce!" Naša mama: - „Hana moja, ja si svojich synov sama chovám, sama im periem, a sama ich aj bijem!" Chcem naznačiť, že Klenovčok sa nebudoval len materiálne, ale aj ľudsky. Že tu od začiatku musela byť viera, nádej aj láska a nie sú to iba náboženské pojmy. Pretože boli aj budú aj sklamania, aj straty, aj smrť. Je v poriadku, ak na všetko nemáme odpoveď. Boh ju má. Strach nás oslabuje. Viera „vidí" neviditeľné.

Konfucius napísal: - „Videl som človeka, ktorý sa snažil uhasiť veľký požiar hrnčekom vody. Nepodarilo sa mu to a došiel k uzáveru, že voda oheň neuhasí. Hlupák! Oheň nemôže uhasiť len hrnček vody, ale veľa vody." To máličko lásky, ktorú máme nemôže uhasiť zlo na tomto svete, ale môže to dokázať veľké množstvo lásky. Cesta na Ostrú je aj namáhavá a nie každý ju zvládne. Odhodlanie určuje, akú výšku človek dosiahne.

Ján Kováčik

Klenovské noviny
www.klenovec.sk/kultura/klenovske-noviny

Vydáva obec Klenovec. Sídlo vydavateľa a adresa redakcie: Obecný úrad, Námestie Karola Salvu 1, 980 55 Klenovec, IČO: 00318850, e-mail: klenovskenoviny@klenovec.sk. Redakčná rada: Ing. Edita Bartová (predsedníčka), Eva Biela, Mgr. Zlata Kochanová, Mgr. Michal Píš. Reg. číslo MK SR: EV 1890/08. ISSN1339-1976.